

శ్రీ సత్య నారాయణ వ్రత కథ

[5 ఆశ్వాసముల పద్య కావ్యము]

కృతికర్త :

“కవిశేఖర”, “దైవజ్ఞభూషణ”,

ఓలేటి రామనాథశాస్త్రి

*

—: ప్రకాశకులు :—

... 1911 ... ద్రకశాస్త్రోత్పాదయం

పురిటిపెంటు - గజపతినగరం తపాలా

వికాబిడిల్లా.

రవహక్కులు
కాశకులవి

విజయ
కార్తీకము

అరీదు
యాపాలా

ఓం నమో భగవతే శ్రీ సత్యాయ

శ్రీ సత్యనారాయణవ్రతకథ

ప్రథమాశ్వాసము

— ♦ దైవప్రార్థనము ♦ —

శ్రీమదుమాకుమారుడు విశేషదయారసమానసుండు విద్యామహితుండు భక్తహృదయాబ్జవిహారుడు సర్వకార్యముల్ జేమమొనర్చుకర్త మునిసేవితుఁ డాకరివక్త్రుఁ డెంతయుఁ మామక కావ్యకన్యకకు మాన్యతఁగూర్చి ప్రభల్వెలార్చుతన్. 1

ఉ. విద్దెలకెల్ల తానకము పేమకుపుట్టిల్లు శ్రీవిధాతకుఁ ముద్దులభార్య భక్తజనముల్ భజించు సరస్వతమ్మ ఆ పద్మశనున్నవారిని కృపారసమొల్కఁగ సాకుతల్లి దీ వ్యధ్య నాదువాక్కుల తియందనముల్ చిలికించుగావుతఁ. 2

గీ. కాళిదాసాది సంస్కృత కవులఁబొగడి వన్నయేత్యాది కవులమన్ననలఁదేల్చి ఆధునిక కవికతికి జోహారులావర్చి వ్రాయు దీకృతి సత్యనారాయణుకృప. 3

సీ. దండకదళకము పండితుల్ మెచ్చగా
నింపైనయటు రచించినాడ
శతక శతకమును సంతరింపుచునుంటి
వ్రాయంగఁబడె పావుభాగమపుడె
జగతికథా సహస్రింబను పొత్తము
ముప్పాతికవపాలు పూర్తియయ్యె
శతమర్షణసగోత్ర సంతాతుడ నొలేటి
వంశాబ్ధిచందురైన బ్రాహ్మణుడను

గీ. పురిటిపెంట విశాసుడ నననమతిని
శ్లోతిష కవిత్వ సాముద్రికాదిశాస్త్ర
వేత్త - లక్ష్మీన రాయణ స్త్రీయనుతులను
నవశశికాపతిని రామనాథకవిని.

4

గీ. సుతరా నాకిద్ద రాజయ్య గొడువొకండు
తల్లి దండ్రులిగొల్పు స్వానంత్ర్యలక్ష్మి
మహితసద్గుణపేటి రామారామాని
అతివినయధర్మమూర్తి సర్వాస్వాయుండు.

5

—♦ కృతి స మ ర్పణ ము ♦—

ఆ. శ్రీమదన్నవరపురీహసః సత్య నా
రాయణేశః సజ్జనాశిరోషః
విగతదోషః సుజనవిసుతసద్గుణభూషః
కృతికుమారినిత్తు పతివికమ్ము.

ఉ. అన్నవరంబునందు సుజనానికి పంఛబుదీర్ప వేల్పువై
యున్న దయారస్పర్శ విభవోజ్వలమానసః సత్యవల్లభాః
నిన్నుగురించి నీ నయని నిర్మలకావ్యము సంతరించి నీ
నన్నిదినుంచితిక గొనుము సంతనమంది మదీయసత్కృతిన్.

7

—♦ క థా వ్రా రం భ ము ♦—

కం. శ్రీమహితము మునిహితమగు
నైమిశపవనమండు తొల్లి నతులిడుచుముని
స్తోమము సూతుని బొడగని
కామిత మీడేర్పు శక్తి గలదెద్దియొకో!

8

గీ. సర్వరోగనివారిణి సకల వాంచి
త ప్రదంబు - శ్రేష్ఠమగు వ్రతంబదేమిః
చెప్పవేయని తన్నుప్రశ్నింప శౌన
కాది మునులకు సూతుడిట్లనుచు బల్కె.

9

గీ. ఓయి మునులార! ఈ ప్రశ్న కుత్తరమ్ము
నారదుడు కోర శీరమా నాయకుండు
పలికె నయ్యది మీకు చెప్పంగనుంబి
వినుడు స్థిరచిత్తులగుచు సంప్రీతితోడ.

10

కం. ఒక సమయమ్మునయోగి
ప్రకరమణి విరించికొడుకు పరులరింపక
నకలభువనములఁ దిరుగుచు
మకామువేసెను ధరణితి మనుజులఁజూడక.

11

గీ. నారదుడు హంచె భూలోక నచులనంభ
పృథ్విచచ్చుచు — చచ్చుచుపృథ్వుచుండి
పూర్వదుష్కర్మబాధలఁ బొందుచుండి
శ్లేశముల జిక్కుకొనిచారి లేనివారి.

కం. కమఁగొని నారదుఁ డప్పడు
తనమదిలోనిట్లుదలచె—తపములవలనా?
ఘనమగు ప్రతములవలనా?
మనుజుల దుఃఖములుతెల్ల మార్గమటంచుక.

12

గీ. విష్ణులోకముఁజేరి శ్రీవిభుని ధవళ
కాంతి గలవాని శంఖ చక్ర వనమాలఁ
దాల్చువానిని నాల్గుహస్తములవాని
దీన పరిపాలుఁజూచి స్తుతింపఁదొడఁగె.

14

కం. శ్రీకృష్ణ! వాసుదేవ! హృ
షీకేశ! నృసింహ! విష్ణు శ్రీధర! ప్రద్యు
మ్నా! కేశవ! పురుషోత్తమ!
పాకారిప్రముఖవినుత! భక్తవినో

15

కం. సార కృపాంతః కరణాః

వారణ పరీతాపహరణ! స్వర్ణాభరణా!

దూరీకృత పాతకగణః

వారిజచరణా! ధురీణ! భక్తవినోదా.

16

కం. నిరత్యాశిత వరిరక్షిత

వరమోక్షాహః, భగేంద్రవాహః. లక్ష్మీ

సురత కళామోహః, భా

స్వరమేఘ విసీలదేహ. భక్తవినోదా.

17

కం. పరిచిత సాగరబాలా,

చిరతర కరుణాలవాల, శ్రితమతిజాలా,

దురితాంబుద వాతూలా,

వర రత్నసువర్ణమాల, భక్తవినోదా.

18

కం. పారావారాగారా,

ఘోరాఘవిదూర, మౌనికులమందారా,

కారుణ్యామృత పూరా.

భారమే? నామనని విన్యగ—భక్తవినోదా.

19

కం. శ్రీపా, విదళిత సుజన వి

లాపా, కులదీప, గుణకలాపా, మధురా

లాపా, తూలీకృత మన

పాపా, కుసుమాప్తరూప, భక్తవినోదా.

20

గీ. అదిమద్యాంతరహిత, మహానుభావ,

వర్ణనాతీత, నిఖిలభువనసురక్ష,

దివ్యరూప, నిర్గుణమూర్తి, దీనపాల,

కరివరద, నీకు నానమస్కారశతము.

21

గీ. అవుడు నారదస్తుతికి నారాయణుండు
మెచ్చి—నారదా! ఎందునిమిత్త మిట్లు
పచ్చితివి? నీ మనస్సులో వాంఛయెద్ది?
నేను నెరవేర్తునని హరి యానతిచ్చె:

22

సీ. భక్తవత్సల. రమావర. భూజనమ్ము నా
నా క్లేశములఁజిక్కి నాడచింప
తరముకానట్టి బాధలుపొంది బహుజన్మ
లెత్తుచున్నారు మీ రెద్దియైన
సరె లఘూపాయము స దయత తోఁదెల్పి
ననుఁ గృతార్థుని జేయుఁ డనఁగనవుడు
నారదా, తత్త్వవికారదా, నీవు లో
కాను గృహమ్ము నన్నడిగినఁడ

గీ. వగుట జనులు సంసారమఁ తెగులునుండి
విరువబడెడి యుపాయమ్ము నుడివెద విను—
స్వర్గభూలోకముల దుర్లభమ్ము నధిక
పుణ్యదమమగు వృతముఁగూర్చి దోధ పేతు.

23

గీ. వత్స! సత్యనారాయణస్వామియొక్క
వృతము గలదొందు దాని శాస్త్రప్రకార
మెవ్వ రొనరించెదరా ! వారి కీధరిత్రి
వైహికాముష్మికసుఖంబు లవిలభించు,

24

చం. సిరికి మగండ! సత్కృపకుసింధున! అవృతమెట్లుపేత? ఎ
వ్వరయిన పేసినారె? తగువద్దతు లెయ్యవి? తెచ్చుమా సవి
స్తరముగ—విష్టు విట్లని ముదంబునఁబల్కె— నమస్తదుఃఖముల్
తొలుఁగు ధనంబుగల్గును నుకున్ జనియెత్తు జయంబుగల్గెడిన్ .25

గీ. పరిథవిల్లు నైక్యత సతీపతులయందు
 వంశవర్ధనమగు—దీని భక్తితోడ
 మాఘ కార్తిక వైశాఖ మాసములను
 పుభదినంబులఁ జేసినచో నిజంబు.

గీ. భీమతనము తొలంగును—విభవమబ్బు
 యుద్ధమున కేగునెడ జయసిద్ధికలుగు
 కీర్తి విస్తారమగు—మనఃక్షేపమదగు
 భక్తిరంజిల్ల సత్కుని ప్రతమొనర్చు.

27

గీ. నారదా. శక్తికొలది, భనంబుకొద్ది
 ప్రతినెలను ప్రతియేటను ప్రతమొనర్చు
 వలయు నందు నేకాదశిపౌర్ణమియును
 భాను సంక్రాంతిదినములు ఫలముగలవి.

28

చం. నిరుపమభక్తి చిత్తమున నిందివెలుంగగ నిత్యకృత్యముల్
 జరిపియు ఆనయి హృదయసారసమందు రమాసతీ మనో
 హరు నుతియించి రాత్రిసమయం బరుదెంచినయంతనే ద్విజుల్
 గురులనువచ్చి చిల్వహితకోటినిబిల్చి ప్రతంబొనర్చునొ.

29

గీ. స్థలము కుద్దియొనర్చి శ్రేష్ఠమగు పత్ర
 నుండు పరచి బియ్యముపోసి ఆకడుపరి
 కలకమిడి దానిపై ఆంబుగలది గట్టి
 పత్రముంచి అచట హరి ప్రతిమఁబెట్టి.

30

గీ. తొలుత విఘ్నేశ్వరుని భక్తితోభజించి
 జలదినుతను లక్ష్మిదేవి సంస్తుతించి
 విష్ణుమూర్తిని నద్భక్తి వినుతిఁజేసి
 శివుని బాహ్యతి ద్యానించి మిపులబత్తి.

31

గీ. సూర్య శశి కుజ బుధ గురు శుక్ర మంద
రాహు కేతు గ్రహాంబుల పృస్తుతించి
అష్టదిక్పాలకు మనమందుఁ దలచి
సత్యనారాయణుని పూజ జరుపదలయు. 32

గీ. త్రీలుకూడ ఈదృతమును చేయవచ్చు
నాల్గువర్ణముల్ వారలొనర్పదగును
ప్రతి అనదృక్తి నెవుడైన వృతముఁజేయ
వచ్చు నే దినమైన పాపన దినంబె. 33

అ. పంచవార నెయ్యి పాలు గోధుమపిండి
ఆగటివండ్లు వక్కలాకులు కొని
మోదమున ప్రసాదమునువండి శ్రీ సత్య
విభునకిడుగవలె నివేదనమ్ము. 36

అ. పిదప దీక్షిణలను విప్పులకొనగి ఈ
వలె ప్రసాదము హితధర్మతలికి
కలియఁగమ్మునందు సులభ వ్రతంబిది
అనుచు హరియనె కలహాసనునకు. 35

పం. హరికలహాసనుంగని ప్రియమున నిట్లనిపల్కె అర్థిమీ
తెరుంగఁగజేసినాఁడను మునీశ్వరులార, మనోరథమ్ములఁ
సరసన దీర్పఁజాల నిది స్వప్ననిపూజ ధరిత్రిలోపల
పరమ జనితృమైనది శుభంబులుచేకురు దీనిజేయుచో. 33

గద్యము:— ఇది శ్రీ సత్యనారాయణ వరప్రసాదలబ్ధి కవితా సనాథ
ఓలేటివంశ రామనాథ ప్రణీతంబైన స్కాందపురాణాంతర్గత
మైన రేవాఖండమ్ములోని శ్రీ సత్యనారాయణవ్రత
కథలోని ప్రధమాశ్వాసము సంపూర్ణము.

శ్రీ సత్యనారాయణస్వామినే నమః.

శ్రీ సత్యనారాయణ వ్రత కథ

ద్వితీయాశ్వాసము

తరల:—వృతవిధాన మెఱుంగబల్కిన భవ్యయోగి విబూషణా

క్షితిని నెవ్వరు దీనిఁజేసిరా? చెప్పవేయన శౌనకా
ద్యతిపరేణ్యులఁ జూచిపల్కె ప్రయమ్ముమీఱఁగ కాశీయం
దతి దిరిద్రముపట్టి పూర్వమునందు భూసురుడుండెడికా.

37

కం. ఆకలిబాధకు నోర్వఁగ

లేక లిఖింపగరాని లేములఁబడి త

న్నాకలిమి విడువ ద్వీజుఁడు కృ

పాకలిత స్వాంతుహరిని బహువిధములుగాకా.

38

గీ. ఆత్మలోనఁదలంచి భిక్షుటనమున

కరుగుచుండంగ మార్గమధ్యస్థమందు

తన్నుమించిన నిరుపేద తాతయొకఁడు

కన్నుగవకు దైనంబట్లు కానబడియె.

39

మ. తిలకింపబడి వృద్ధవిఘ్నఁడనె ధాత్రీసురేంద్రా, ఇటుల్

పలుపాఠ్లేటికి పొందుచుంటివి దరిద్రత్వంబు ప్రాప్తించెనా;

తెలియంబల్కివే? క్షమవార్తలని కాంతింగూర్చు వాక్యంబులన్

వెలయింపకా దనవార్త నెప్పె వినయ పేమానుబంధమ్ముతో.

40

ఉ. వృద్ధుఁడవంచు వికా దౌలుత వెల్లియొనర్పితి వృశ్నవేయ సం

సిద్ధుఁడ నైతినిప్పుడు విశేషదయామయ దృష్టిఁజూచి ఓ

శుద్ధమునీంద్ర. దుఃఖముల సుగ్రక్కక సంపదలొందుఁజెట్లు; నే

విద్ధరసౌఖ్యమొందు తెఱగేవయినన్ గలదేనిచెప్పుమా.

41

మాలిని:- అనవరత విచారం భార్యలో భావ పెట్టా
తినుట కెదియులేకన్ తిన్ననుక్కడ వెంటే
వినుము మను వచమ్ములో వివర్తి నిక్కముగా. న
త్తుని వ్రత మొకటమ్మా- తుంగుదావిక్రమ భావత్. 42

గీ॥ కోరికయితీరు- రోగముల్ ఈమరు- చుక్కి
ముక్తులు లభించు- వ్యభిచారో పొనగు హైత్తి-
రయయు సత్యము మదిలోన స్థాపితమును
సత్యవిధుని వ్రతమొనర్చు జూచినేటి. 43

అ. వృద్ధ వివరటాపు విరచించు- ని నచ్చి
వ్యభిచార మహిమ లెముగాన
వరికి మాయ వచ్చు చిరికి గుహాస్రవం
జూచు- ద్విజునకు వెలుగు తోచునట్లు.

క. ఏకా దశావతారము
చేకొని శ్రీవిష్ణునట్లుచేరె కనకదళా
గాక యితరంబుగాదని
ప్రాకట సద్భక్తి పరతః బ్రార్థించి హరికా 44

మీదిని:- వ్రతమొనర్చగా భావమందునన్
వ్రతిననట్టి ఆ రాత్రి నిద్ర మా
ని తగుటకీతో నిత్యభక్త క
ల్పతరువా? ననున్ బ్రతు బోధిపుమా? 45

గీ. అనుచు బ్రార్థించి సంకల్ప మాత్రయందుఁ
బూని నిత్యసృత్యములు పూర్తిచేసి
కొనియు భిక్షార్థమై యేగె మనియలోన
వత్సదేవుని నామసంస్మరణబూని. 46

గీ. యాచనార్థము వెడలిన ఆ ద్విజునకు
దోచుకొనునట్లు దొరకె నస్తో కధనము-
పురుషుని ప్రియత్నమునకు దేవుని బంబు
కలిగినప్పుడే కద! కోరికలు ఫలించు. 47

సీ, తెల్లవారుటలేదు తిరిగిరా పలుపని
 పాట్లలో నుంటిమన వారెకాని
 వృతిలో నీకిదే పనియేమి? వారము
 పూటరమ్మని వచింపుటలెకాని
 యాచనయే సుఖ నుయ్యెనా? బియ్యము
 నహియని చెప్పు మానవులె కాని
 విధిలేక గొణుగుచు పిడికెడు నూకలు
 పెట్టుచున్నెన్నను తిట్టెరాని

గీ. సుముఖతను రెండుగింజల జూడరెవరు—
 హరి దయాదీ ధితులు పృథ్విసజ్జితేశ
 అధిక సుఖమెట్టు లెప్పు? సత్యసంతుండు
 నేడు కృపఁజూపెఁగాన నీ వేడు కయ్యె.

49

కం. పొప్తించిన దృవ్యంబిది
 తృప్తుండై వస్తు వితతిఁదెచ్చియు ద్విజాలన్
 స్వాత్మలను బిలిచి వృతము న
 మా ప్రముగావించె భక్తి మర్యాదలతోన్.

50

గీ. వృతమొనర్చుట కరగ నా బ్రాహ్మణుండు
 దుఃఖవార్ధిదాటియు- తులఁదూగు చుండె
 భాసురైశ్వర్యములతోడ- భక్తవరుల
 కీకు దయగల్గ కొఱత లింకేడ నుండు.

51

వ. అది మొదల ద్విజుండు కరుణాశువు నయ్యని సద్వృతంబు నె
 మ్మది నతిభక్తిగల్గి వృతిమానమునం దొనరించుచుండె న
 ద్విదివి- సమస్త పాపములు పీడినదయ జీవితాంతమం
 దుఁదనరె స్వర్గసీమ. సుమహల్ హరిసన్నిధిగాంచుటమే?

52

కం. భూసుధుఁ డిది యొనరిచి సుఖ
 భాసురుఁడయినట్లై- దుఃఖభాధలనెల్లన్
 బాసి సుఖమొందు మనుజుఁడు
 శ్రీసత్యవృతమొనర్చు క్షితిలోనెపుడు.

- అ, విష్ణుమూర్తిచేత వివరింకఁబడియె ని
మూర్ధ్వి- నారదునకు చూసెలారః
అనుచు మాతఁడనంగ నాశొనకాదు లిం
తెవ్వరైనఁ జేసిరే? మహాత్ము! 54
- కం. నావిని యాముని వరుఁడను
నోవిని హతపాపులారః దుకడినముఁ నీ
దేవుని నర్పించు దయా
భావుని ద్విజుగాంచి భూద్రువదుఁదిట్లనియెన్. 55
- ఆ. కర్ణైలమ్ముకొనెడి కష్టజీవిని, విప్ర
వర్య! నీయొనర్పు వ్రతదుదేయిః
దాహశాంతికి తమగేహమ్ము దర్శింప
నాకు దైవదర్శనంబు లీం. 56
- క. “దృష్టికి గోచర మయ్యెను
స్పష్టముగా నాకుఁ దెల్పవలయు నిదేమో?”
“కష్టములు డుల్లెను మనో
భీష్టము లొడగూడె దీని నేనొనరింపన్” 57
- గీ. సత్యనారాయణ స్వామి సప్రవ్వరమిది
వాంచితార్థము లీదేర్పు ప్రతిభగలది-
దీనిఁగావించి, నేను సంతుష్టఁ గంటి
హాయిగ మనుచుంటి నయ్యా! యనంగ. 58
- ద్విపద. ప్రతమహిమంబును ప్రసాదానంబు
ప్రత ఫలమునెఱింగి భక్తి సంపత్తి. 59
- ద్విపద. దైవప్రసాదంబుఁ దనిసి భక్షించి
కౌవలసిన యదకముఁగోర్చియరఁడు. 60
- కా. అమీదన్ స్వగృహమ్ముఁడేరి ఆతిథన్యా! సత్యనారాయణ
స్వామీ! కర్ణైలు విక్రయించి అభియంపనా ద్రవ్యమద్దాని తో

నే మీయొక్క న్యాయబోగర్తునది భూనన్ మొక్కిక్కునవ్వఁడు- థ
క్రమోదయముచేసి గల్గు నువ్వఁగ నేవక శ్రేణికా. 61

గి. కాప వీరేత వినున దైమోవు
పెట్టుకొని పెట్లను బిశారు పీఠముందు
సత్యవల్లభి కరుణ నిస్తాము కద!
ద్విగుణిత దనంబుదొరకె నా ది.మునందు. 62

ఆ. వంటచెబకు చంబిదనిచి చందన
తరువు ముక్కలకగు దుము పచ్చె
దైవ కడు-మున్న దిగుమే కనకమా
భక్తి పలన భక్తి ముక్తి గుఱు. 63

పి. కర్తవ్యమొడి సొమ్ము బెచి కా జాయటం
టూని వంచదార విహరింపటకు
ఐను కప్పుకము నెయ్యయు నెగువ వత్తులు
గోమమూర్ఖముకొని యనంత
భక్తివిత్తములోన భాసిల్ల సత్యదే
పున స్మరింపుచు గృహమ్మునకుఁబోయి
స్థలకుడ్డిగావించి సంహారవిత్తుడై
విఘ్నలహంధవ్య దిశితి నెలమి.

గి. దిలిచి కల్పొక్త విధినిగావించి వ్రకము
జనులకందరి కొనఁగి ప్రసాదమురఁడు
పుకృహితులతో వృద్ధిఁబొంది జీవి
తాంతమున విష్ణులోకము సందగలిగె. 64

కం. అనికొనికాది మునులకు
వినిపించెను సూతమౌని ప్రీతిదలర్చుం
గను స్కాందపురాణములో
వసుగల దిది తెలుఁగు రామనాథుఁ దొనరెన్. 65

శ్రీ సత్యనారాయణస్వామినే నమః.

శ్రీ సత్యనారాయణ వ్రత కథ

—చాణక్యశ్రీ శ్రీ సత్యనారాయణ—

తృ తీ యా శ్వాస ము

చం. మునివరులారా! కష్టములు పోవుచితై మునుకృష్ణుండునాఁ
డును ధరణీసురేంద్రుని కరుంగున జేయక నిర్వదేభ పూ
జను జరిగించి— కథలు చక్కఁగ వింటి—నిరంతర గుణం
చిన యొకరాజుగావిన గత చెప్పెనెప్పు ఁడును శ్రవ్యమాణా. 66

గీ. ఎవ్వరే కోర్కులంగోరి హువ్రులంబు
నాచరింతురా? వారి కయ్యవి లభించు
నని నుడిచితి, మీకుగదా— ధరణిని
మనరం బాలించుచుండె— ఉక్తా ముఖంబు. 67

గీ. క్షితిని సుమత్యుకతతడు శాశ్వతముండు
నతతమునిగణనహిరాద్య రక్షణుండు
చిరతపసుఖుండ విష్ణా తి సుఖంబు
కమరహసితముఖుండ— ఉక్తా ముఖంబు. 68

కం. నిగ్రహమింద్రియములమెడ
నాగ్రహ మరీకోటులందు నద్భుతమునన్
విగ్రహము ప్రజలపయిని ను
నుగ్రహమునుదాల్చి ధరణి నోముచునుండెకా. 69

ఉ. భూవిభు వత్ని పేర్చు మహార్థగుడాద్భుత భువిశిల ని
ద్యావిభవ వర్ణమోదవతియంపనురాగముఁ జూపుటాజ ను
శ్రీవిలసిల్ల సేవకులచేఁ బరిచక్షులు పొందుచుండె నా
దా! వెలయింప నంశమును భావయింపవతియే వర్ణదాసమా. 70

గీ. వ్యవసంతానములొనర్చి శస్త్రక్రి
 నీవు గడియించినావువాని మనవంశ
 ముద్దరింప సంతానమే ఒకటిలేదు!
 గడులు లేవంటి? బిడ్డలు కలుగకున్న,

71

మముఖి. వడఁతుకమిన్నా! వంహరి! సుతుల్
 బడయఁగ సత్యవ్రజంబు కరుం
 గడు ముదహరంగఁజేయద ను
 వ్వుడు మనవాంఛల్ పొసంగఁజూపి!

72

కం. అనవిని యటలే చేయుద
 మని వినయముతో వదించె నర్థాంగి; పిఠం
 డును సన్నాహము లన్నియు
 నొనర్ప మంత్రుల కనుజ్ఞనొసఁగెఁ బరానన్.

73

గీ. హితులు బంధువులును పురోహితులవచ్చి
 పతికపావనుడగు సత్యపతికిఁమొక్కి
 రాజవిభుడిచ్చిన ప్రసాదరాజముగొను
 వేళ బేహరియొకడు నివాళిగొనుచు.

74

మత్తకోకిల, మిమ్ము నందరిగాంచి సంతయొ మేటితీర్థంబోయిటల్
 గ్రమ్ముచున్నది దూళిమంచవిగాంచి వర్తకరితిగా
 నెమ్మడిం దలపోసివచ్చితి. నెమ్మిరెల్పు మిదేమొకో;
 నమ్మతింది వృషాలకా! యని చయ్యనన్ బ్రతిమాలచున్.

75

గీ. పాదుడనువేరి కోమటి జాతివాడ
 ఓడలను వదియొడ్డున నుంచినాడ
 నీవొనర్చెడిది వ్రకంబో? నిగమమో? అ
 దేమి యర్థించిచేసెడు సామిచెప్పమ?

76

అ. పాదునామధేయ! పాదుజనవిధేయ!

పాదబాహుదయ! కార్యపాదనమగు
సత్యగుర్పనమ్మ గత్యమిద్యది దీని
సంతతిన్ గుఱించి నలుపుమంటి.

77

కం. పంతోషమయ్యె భావర!

సంతానముకొఱకు నేను నర్జుని గొలుపున్
సంతాపమడగె నూత్నవ
సంతము నాహ్వానమునకి స్వాగతమొసంగెఁ.

78

గీ. నెలపు వయచేదాచయ్య నీచలన నారు
అతిభూషాయమైన సత్కళ్యణంబు
తెలియబడినదటంచుఁ దాఁ బలికి వర్త
కమ్ము నిలిపి- గృహమునెని కాంచఁటిలి.

79

సీ. కిలకిలనవ్వుచు చిలిపిచేష్టలుచేసి

పాపల్ మెలగుగీమె స్వర్గసేను
ఆడుగులు తడబడ నడయాడు నురుచొప్పు
ధానుమే సందనోహ్లాసననము
అమ్మ! నాన్న! ఆటంచని పిల్లబిడ్డలు
మెలగు గృహమై కర్మాణు ఫలము
కడుముద్దుమాటలాడెడు చిట్టిబొట్టియర్
వెలిగెడియల్లె కన్నులకుంది

గీ. స్వర్గమరికింప - నియవంగ వంశతడవు
తలఁపఁగా దాఁతయందు సంతతియెదా
మూలకారణమటువంటి భూరిభాగ్య
మొంద లీలావతీ! వ్రతమొందుగలదు.

80

సింహరేఖ:- మామకీన చిత్తవోహ:

పేర్చునుట దిద్దగల్గె

శ్రీమతుండు నవ్వుచుంబుకా

నీరుమొప్పు నేమోనమ్మన్.

గీ. వాగు భద్రాత మొక్కుకొన్నారు తమకు

దిద్దనట్లైన వ్రకము గాంతమంచు

భద్రతోగూడి తనురాగనవిడిచేని

యాచినది యోకలేమి చేయవలెన్.

సీ. పరిమళప్రసవనంబులకేళిమంది

రమున ఛోగించుట విమలకీర్తి

అతిమధురపదార్థ వితతిభక్షించి నం

గమముగాచించుట కమ్రవాక్కు

దైవచింతనము చిత్తములలో మెఱగాడి

కేళిలొందుటను భక్తిప్రసత్తి

కాంతుల్ పిసాళించు ఘనదీపికగలటి

గది శేయనించుట కడిదికలమి

గీ. గలుగుదిద్ద కోమటి - దంపతులకుఁ గలుగు

టబ్బిమే!—నవమానమ్మ లరుగుపిదప

నొక్క శుభదినమందున నొకకుమార్తి

లేతచంద్రుని మించివాడికి జనించె.

సీ. లాటరీలోన కోట్లకొలది రూప్యముల్

తనకు చేకూరు నానవిధాన

చిన్నపదనిమండి శ్రీమంతు లొల్డన్ను

స్థాయిసంపాదించు జనునిబోల్కి

చిరకాలమునకు వాంఛించు దైవమ్మ సా

జెక్కారమొందు భక్తవరురీతి

కష్టించి తాఁగూర్చు కట్టుమ్మువృత్తితోట

గణితంపులందు సత్కవియ టువలె

గీ. మోదసాగరమందున మునిగితేలి

అతులితానంద దోలనుయ్యాలలూగి

రమ్యసంతోషవని విహారములొనర్చి

మించిరా సతీవతులుజన్మింప తనయ.

84

ఆ. వేడ్కనీరుపోసి పెంచిన మాలతీ

లత విధాన నవకళలలఁజిమ్ము

శుద్ధ విదియచంద్రువద్దతిఁ బెరుగుచు

ముద్దుపుత్రి మోదమును ఘటించు.

85

గీ. బాలచంద్రునిబాతి నాబాలికయును

వృద్ధిఁబొందుటవలనను పేరుపెట్టి

తిరి “కళావతి”యని—సత్యదేవుపూజ

మాటయె బెహరిదంపతుల్ మరచినారు.

86

పీ. ప్రేమసంపన్నుడౌ ప్రియభర్తననురాగ

దీధితుల్ మెలయ సతితిలకించి

ఓయి మనోహరా! ఒకమాట— తొల్లి సం

తతి కల్గినెడల వ్రకంబొకండు

గావించునువి మొక్కిక్కుగా వల్కు—కొంటిమి

మరచితిమామాట దురితముకదా!—

—లీలావతీ: మనబాలిక వైవాహిక

కములో నొనర్తుము ఘనముగాను

గీ. తొందరేటికి యనిపల్కె తోయజాషి

తను సమాధానవరచి వర్తకవిమిత్త

మతఁడు పట్టణమునకు ప్రయాణమయ్యె
తర్ఫ్తవాక్కులకామె మార్వలుకకుండె.

కం. అల్లారుముష్టుగా తమ
పిల్లను తలిదండ్రులెంత వేడుక మది రం
జిల్లగ పెంచుచునుండఁగ
మెల్లన వదియేండ్లవయసు మెలఁతకువచ్చెన్.

సీ. తనతోడి చెలులతోడనుగూడి ఉద్యాన
వనములకు షికారు కనుచుపోవు
వినువారిచెవులకు విందొనర్పగహోయి
పాటలు స్వరయుక్తి పాడుచుండు
అర్థసంయుక్తి పద్యములు పఠింపుచు
రమణీనేర్చినది పురాణములను
పాకకామ్రము పతివ్రతలదర్శువులును
ప్రేమసంగతులు గురించితెలిసి

గీ. కొనినని వయస్సుతోజ్ఞానమును వికాస
మొందునట్లు కళావతీ సుందరాంగి
అవుడు తల్లిదండ్రులు వినోదాబ్ధితేలి
తగిన వరునిగూరిచి ప్రయత్నములొనర్ప.

కం. దూతనొకని రావించియు
నాతవయకుఁ దగినవరుని నవయువకుని వి
ఖ్యాతవణిక్కుతుని ఓ
నీతిపరాః చూచిరమ్ము నీవనిపలికెన్.

గీ. పెట్టిచెప్పినవాక్కులు చెవినిబెట్టి
గ్రామములు, పట్టణములు నగరములెల్ల

దిరిగి కొంచనపురమున స్మృతసమాన
రూపుగుణనిధి వైశ్యపుత్రునిలికించి.

91

అ. పోవుకారిపిల్ల చక్కనిచుక్క భా
గ్యములఁ దూగులాడు కనకలక్ష్మి
పిన్నవయసుగలది పేరుకళావతి
వేడ్కయగునె? నీకుపెండ్లియాద?

92

సీ. ఇష్టమయ్యెను—పితృనింగి తమ్మునెటింగి
వెడలివచ్చెదము నిక వెంబడించి
అని వచించి బెహరితనయుండు తలిదండ్రి
లను గూడుకొని దూతవెనుకసాధు
గృహముచేరిన శుభావహముగా నాతఁడు
ద్విజులు దీవనలు గావించుచుండ
వాద్యపాషలు కర్ణపర్వంబుపేయఁగ
తనరక్తికన్యాదానమును నొనర్చె

గీ. బంధుజనులకు భోజనభాజనములు
స్నేహితులకు నల్పాహారమోహరములు
దానతతికి కాన్కలు ముదంపడియొసంగి
మరచినాడు, సత్యవ్రభు మహితపూజ.

93

గీ. నాస్తికత్వముఁ బ్రబలమొనర్చు, బంధు
వర్గమెందునసూయకాన్పదమునిచ్చు.
ధర్మువునశంపఁజేయు పంతులుపెంచు
దైవభక్తిహరించును ధనమడంబు.

94

మ. తనుఁబూజించుటవీడి భాగ్యములతో తన్వొందుబేహరి చే
ష్టనునొక్కింత మది దలంచినహా! దుష్టశాస్త్రుఁడై నా వ్రతం

బు నొనర్చుండని కోపగించె వణిజుడా పుణ్యుండు సత్వండు—క
ర్మనియోగమున అల్లుఁగూడుకొని రమ్యంబున్ ధనావేష్టితం
బునునై గ్రాతెడి రత్నసానుష్కరికా పోయెన్ వణిక్పాదుడుకా. 95

కం. అందుఁజని చేయునర్తక

మందు వివిధగతుల లాభమందుచు నటుపై
నం దాముచంద్రకేతుని
సుందరనగరమునకేగి సుఖులైయుండెకా.

96

కం. భృష్టవృత్తిజ్ఞ వణిజుని

కష్టములగు దుఃఖములను కౌంచెదననుచున్
శిష్టప్రియుఁడు శపించెను
నష్టములీకున్నె- సత్యనాయకువలుకుల్,

97

అ. కాపమహిమవలన చంద్రకేతునృపాలు

మందిరమున దనము మణులుదోచి
దొంగలపుడు ఖిలులతో తరుమంబడి
వణిజులొద్ద విడిచి పారిపోయె,

98

కం. చోరద్యయంబుగా న

వ్వారిని జనుకట్టి, కట్టివైచి కరములకా
నేగమె దూతలు తమకు మ
హారాజగు చంద్రకేతు కగువడఁజేయన్.

99

కం. కారణములడిగి న్యాయ వి

చారణమొనరింపకుండ జనపాలుఁడు వి
ష్కారణ మల్లుని మామను
దారుణుగు జెయిలు సునుపదగునని పలికెన్.

100

గీ. సత్యదేవుని మాయచే సాధుఁడాడు
వాక్కులెవ్వరు వినరు తత్వైశ్వర్యధనము
చంపకేశుఁడు నృపాలుచే సుగృహీత
మయ్యెఁ: విధిదాటినెవ్వఁడై కతరమె? 101

ఆ. ఇంటియొద్ద సాధునిల్లాలు రోగముల్
తనుపునందు - వ్యధలు మనసునందు
వేదనలనుగూర్చు భిక్షమెత్తుకొనుచు
వీధులందుతిరుగు బాధితయ్యు. 102

గీ. ఇంటిరోగల దృశ్యమునెల్ల చోరు
లపహరించుట - పతులు గృహమ్మునందు
లేకపోవుట .. లీలావతీ కళావ
తులు శ్రమలబడి బ్రతుకులే దుర్బరముగ, 103

గీ. గడుపుచుండంగ నొకనాడు గడవదాటి
భిక్షకై కళావతి ఒకవిప్రనిల్లు
గూర్చి వెళ్ళుఁగ నచటదైవార్చనమ్ము
చేయువారిని సుజనుల చేరియామె. 104

గీ. సత్యనారాయణుని కర సాంతముగను
విని మహానందమొంది గైకొని ప్రసాద
మాతృలో సత్యదేవుని పార్థినమ్ము
జరిపి నిజగృహమునకేగ జపనిచూచి. 105

చం తనయరొ! రాత్రియయ్యె. పతినాపునలేడు స్వతంత్రబుద్ధివై
జనపున నిష్టమొకడకు సంకయమించుకయైనలేక పో
యిన పరులేమియందురు; పయిన్ నవయౌవనభాసురాంగివై
తనదుడు తప్పుకాడె; పరరామములందు నిలింజరించుచో. 105

కం. లోచనజలమొలుకఁగ ఆ

లోచనలేకుండ నిజమొలుంగఁగఁ జేయున్

చాచక కళావతీ నఖి

ఆచిట్టివయారివాక్కు లాలించివెనన్.

107

కా. పిల్లా, నీజనకుండు నీకనుచుగావెతున్ వ్రతంబంచు తా
నుల్లంబించునమ్మొక్క తల్పుకొని ద్రవ్యోద్ద్రేకగర్వంబుతో
నొల్లందెన్నడు నత్యునర్చనములయ్యో; ఇన్నికష్టంబు లి
ట్లుల్లంపించుటచేతనె కలిగెమాయాపేత మీదుఃఖముల్.

108

కం. తనయులు కలుగక నాపతి

యొనరింతును సత్యపూజలుభక్తి నటం

చని నిన్నుబొంది నాడిది

వినినంతనె జ్ఞప్తియయ్యె విభుపూజనముల్.

109

గీ. ప్రతివపట్టినవారు నన్ ప్రసవమైన

పిదపచేయరదేల; నాపెండ్లివేళ

నైనఁ దలపెట్టరేల; సత్యప్రభుండు

ప్రేమగలవాడుకాన కావంతమిపుడు.

110

చం. మగువ వ్రతంబుఁగూరిచి కుమారీవచించినయట్లు వెంటనే
తగినవ్రతముల్ నలిపి దైవముభక్తిఁదలంచి యందరిన్
మిగులవిధేయతఁబిలిచి మేలుఁదలంచి ప్రసాదమెల్లవా
రిగొనుదటంచుపంచి విభుప్రేమకు నల్లనిక్షేమవార్తకున్.

111

చం. శుభముగురించి తానెదురుసూచుచు వందనిభావిజీవిత

వ్రత కనువిందుగూర్చుదినరాజ మదెన్నదొకోయటంచు మో

దభరికచిత్తయైన తనతల్లినిఁజేరి కుమారయిట్లనెన్

ప్రభుకరుణాకటాక్షమున బావయు నాన్నయు రాకయుండురే: 112

ఆ. తల్లిపిల్లలిట్లు తలస్తాసికొనియాండ

ప్రియముఁజేంది సత్యవిభుడు - చంద్ర

తేతు న్నపతికంత రాతిరి కలలోన

కానబడి వచించె ఘనక మీఱ.

113

చం. నరనర! నీవుబంధితులొవర్చినవారలు చోడుఁ బా న్య

యరహితమూర్తివై యిడివివైనను వీడుమువైశ్యులైన యా

వరగుణరాసులకా ధనమువారికొసంగి తదీయరీతిగా

జరువకయాన్న నీకులముసర్వము నాశనమేనొనర్పదక.

114

చం. అనఁ గలలోనివల్కులు జనాళికి జోస్యులకుఁ వచింపగా

“జనవతి! దైవవాక్కులు నిజంబగు” నావిచి చంద్రకేతుఁడం

తనె చెఱసాలనుండి తనధర్మపుత్రవృత్త తీయుడంచు నా

జ్ఞనుభవపాళికీయనటునల్పిరి వెంటనెచంద్రకేతుఁడక.

115

కం. దైవాధీనముచే మిము

పావనమతులార, ఖయిదుపాలొవరిచి దుః

ఖావిహ్వాలల నొనర్పితి

భావింపకుఁడి తరముగ కుభంబగుమీకుకా,

116

కం. కారాగార విముక్తుల

వారిని గావించి నూత్నవస్త్రము లిడుచున్

క్షౌరములొసరిచి, ద్విగుణిత

భారధనంబొసగి వారి వయనమొనర్చెన్.

117

గద్యము — ఇది శ్రీ శతమర్షణగోత్రవర్ణిత ఓలేటి సంకతిలక

రామనాథకావ్య కవి విరచితంబైన సత్యనారాయణవ్రతకథ

యాదలి తృతీయశ్వాసము సంపూర్ణము.

శ్రీ సత్యనారాయణానమః

శ్రీ సత్యనారాయణ వ్రత కథ

చతుర్థాశ్వాసము

కం. సూతా! సద్విజ్ఞాన వి

ధాతా! మునిగణనమేతః ధనచరితః వి

ఖ్యాత! యశోపేత! గుణ

వ్యాతా. తదుపరికదన్ కృష్ణాదెల్పఁగడే,

118

గీ. అనుచు శౌనకాదిమునీంద్రు లడిగినంత

పర్తకులు రాజుచే విడువంగబడి పృ

మోదమున మంగళాచార పూర్వకముగ

యాత్రసాగింప ద్విజుల మర్యాదఁజేసి.

119

కం. ధనమొనఁగి బీదవారల

తును పయనము సుఖకరముగఁ గొనసాగుటకై

ఘనమగు దీవనలంగొని

స్వనగరము గూర్చివెడలె వణిజుం డంతః.

120

గీ. కాంతదూరము పయనింప కోమటులును

దండిరూపముదాల్చి సత్యప్రభుండు

చేరి వారిమనసు పరీక్షింపఁగోరి

నౌకఁగలవేమటంచు ప్రశ్నమునువేయః

121

చం. ధనమదమువృత్తిగను దండినిఁజూచి “సెబాసు. ద్రవ్యముం

దీనయెడ దొంగలించుటకుఁ తీవిగవచ్చితివే లతాదులే

మిసహమరేమిలే”వన—క్షమింపగరాదని యాత్రిదండి “నీ

పనివచనస్ఫుటే నిజములయ్యెడువంచు” మరొక్కచోటకున్. 122

క. అనన్యనిగమించి సాగరసమీపావేష్టితుండయ్యెన్—సా
కానపత్తులతాది పత్రములుగా గావించె శ్రీసామ్యుడొ
మోసంబుంగనిసెట్టి దుఃఖవకుడై మూర్ఖిల్లుగా అల్లుడ
య్యా సంతాపమునెందెదేమిటికి దైర్యంబునుమిప్పట్టునన్. 123

కం. కోపమునునెంది నీ పై
కావముఁ దానొనగినాఁడు సన్యాసి. మహా
లోపము నీలోగలదు న
మీపము నందరఁడు గలఁడు మిక్కిలిబిత్తిఁ. 124

ఉ. దానిని వేడుకొన్నయెడ వైభవమునమకూరు సర్వముఁ
దానొనఁగూర్చుఁగాఁగలఁడు నాకమొనర్చుఁగలఁడు కాన న
వ్వాని పదాంబుజములకు పందనముల్ బొనరింతమంచు నెం
తేనియఁ బ్రీతివల్లుఁడు సుధీగరిమంబునఁ బల్కె-వెంటనే. 125

కం. దండీ. కైకొనుమిదె. నా
దండము - షిమింపు నాకృతంబగుతప్పుఁ
నిండింపుము పడవలలో
మెండుగ తననుననిగాని మేలగునంచున్. 126

గీ. మాటిమాటికి నాహ్వాజమరహితన
సూటిసూటిగ కష్టాల సుక్కుచుంటి
వేటికిమేటి మరపులి డైపుడును? కి
రాటివీటికి మత్పూజ రమ్యరక్ష. 127

కం. భగవంతుని మాటలువిని
విగత విచారుఁడు బెహరి నింసిత భక్తిఁ
తగస్తుతులొనర్చి నాకుఁ
తగునా? నినుఁబొగడ సురంతరమేకాదే. 128

ఉ. ఓనరమేక. నీమహిమలుజ్వలమైనవి బ్రహ్మకైన నెం
తేజవీరినఁజాలవు సుధీజనులంతడు నీతిమాయకున్

లోపలివారలే, సుగుణిలో, మునీశ్వరపాల, భక్త సం
తాపవిదూరశీల, తపదాసుని మూడుని వన్నుబోవవే. 129

కా. నీమాయన్ భగ్గమలందుఁ జిక్కుకొని ద్యానింపంగలేనైతి - న
య్యో. మూఢాత్ముఁ డజ్ఞానకూన్యుఁడను నే నొక్కొంత విజ్ఞానినై
స్వామీ, ఇప్పుడెఱుంగజాలితిని నాభాగ్యంబు రంజిల్లఁగా
సీమీదన్ గురినిల్పి వీవ్రకములన్ నేనెప్పుడున్ జేయుదుఁకా. 130

కం. శరణాగతవత్సల. నా
దురితమ్ములడంచి పేర్చితో నాధనము
తరజీని నిల్చుము - సజ్జన
పరిపాల. కృపాపాల, భగవంతు. హరీ. 131

గీ. భక్తితాత్పర్యములు గలవైశ్యవరుల
దీనతనుజూచి శ్రీసత్యదేవుఁడవుడు
కోమలులు కోరుకొన్నట్టి కోర్కులిచ్చి
మగుడకన్నడకుండ తా మాయమయ్యె. 132

కం. ఆనాదాయణు డంత
ర్థా నమ్మగుపిదప నావ ధనమయమగుట
దాను పొడగంచి దేవు న
మానదయకుఁ బాత్రుఁడయి కనుంగొని యల్లఁకా. 133

గీ. “కోరిక ఫలించె — విపుల గారనించి
స్వజనులను బిల్చి వ్రతము పద్మక్తిజరిపి
పయనమొనరింత” మంచు నల్లయొనరించి
అల్లునింగూడి పురికి ప్రయాణమయ్యె. 134

కం. తన జామాతనుబొడగని
కనుగొంటినె? రత్నపురము. కవురంపుదమం
చని ధనరక్షకభటు నొక
బిని, వచ్చెడివార్తదెల్పి - నియమింపగకా. 135

సీ. ముందుగా భటుడేగి ముదమార వర్తకు
 పత్తికి నల్లని పల్కినాడు
 తల్లి, మీపెనిమిటి యల్లువితో. నౌక
 రులతోడ హెచ్చురులను గూర్చి
 వచ్చుచున్నారు. ననబంపిరి ఈ శుభ
 వర్తమానము మీకు పలుక హంచు—
 —నావిని “పుత్రికతో వివవమ్మ. నే
 ముందేగెద వ్రతము పూర్తిచేసి

తే. గీ. శ్రీఘముగరమ్ము—తల్లి వచించినట్లె
 పూజ పరిపూర్తిగావించి రాజవదన
 విభుని సందర్శనాపేక్ష వేగిరింప
 తను ప్రసాదముగొనుట మానినదియపుడు. 136

గీ. సాగర తరంగములరీతి స్వాంతమందు
 మోదవీచికతోప్పార నాడుజూడ
 జలధి సామీప్యమునకు నుజ్వల కిరణము
 పోల్కి వెళ్ళిన దా నవమోహనాంగి. 137

కం. మోదము ప్రియవిభునందు ప్ర
 సాదముపయి మరపుకలిగి చనుదెంచుట నా
 మీద ముగుద కశ్రద్ధయే.
 భేదము కలిగింపవలె, నకికి లేకున్నా. 138

కం. అతి నీరసభావము నా
 వ్రతమువయి. ప్రసాదమందు బరపెనటంచుకా
 బతియు ధన్యముగల నౌకను
 పతనమొనర్పంగ నీట భామామణియుకా. 139

సీ. కనుగవ నీరొల్కిగా విలపింపగ
 వరవరివిని కళావతినిఁ గాంచి

బంధువు లవుడు “యౌవనవతీ, విధి వైవ
రీత్యముదాట నేరికి తరమ్ము;

వీ పూరడిలు” మన — నిజసుతపైబడి
వీలావతి విలాపపాలయ్యగుచు

“నాచిట్టితల్లి, ఎన్నడు తలంపని పని
నేడయ్యె నెంతటి కీడుమూడె”

గీ. వసుచ విభుజేరి ఏ హేతువునను అట్లు
డున్న తరణి ముగ్ధినిది మహోదధిని; వి
చారణ మొనర్చుడనుచు విచార వక్త్ర
యగుచు సత్యవి మాయయ్యెగువదేమొ;

140

ద్వివద- అని సాధునకు ప్రియమారగా పట్ని
వినిసింపఁగా దైవవివకుడై యతఁడు.

141

ద్వివద- చేయునదిలేక చేష్టల నుడిగి
మాయకు లోనయి మాటాడకుండె.

142

అ. రమణు పాదరక్షలను గయికొని కళా
వతి నహగమనమై గతియటంచు-
చారి నిధినిజేరె - స్మరరూపుడనురాగ
జలదియైన మగని సంస్కరించి.

143

ఉ. ఎట్టులొ లేక లేక జనియించిన నోములపంట బైట క
న్నట్టెడు పా)ణమాత్మ సుతబాసి యెట్టుల్ సహియింతువంచు నా
నెట్టి సమస్తబంధువులనేరి కృపారురి సత్యదేవుఁ డీ
గట్టివిపత్తునుండి నను గాచిన భక్తిప్రతంబొనరెదరా.

144

గీ. సర్వబంధువుల్ తనకు సాక్ష్యముగ నిలువ
సత్యదేవున కిదె సమస్కార మతఁడు-
వర్తకుని దీనకనుజూచి....భక్తులందు
ప్రేమగలహరి ఆకాశవీధినుండి.

145

కం. ఈకరణి పలికె - వర్తక:

నీ కొమరిత మగనికొఱకు నిస్తుల మోహ

వ్యాకులతయయి ప్రిసాదము

చేకొనక నిరాకరించి చేరిన దివటన్.

146

చం. మరలనుతావక ప్రియకుమారిగృహమ్మునకేగి భక్తితో
సరవి ప్రిసాదమున్ గొని వెళుం జనుదెంచిన ప్రిణానాథు మో
హమునఁ జూడఁ గాఁగలదటంచు వచించిన: నల్లె పేయఁగా
హర దయ నొక తేలినది—అందరిమోములు నవ్వు బిడ్డయెన్ 147

కా. తనందమ్మును పట్టలేక విడు దేహస్పర్శ గావించుచున్
మే నుప్పొంగ - కళావతీసఖ నిజస్వామిన్ లనవృత్తితో
ధ్యానంబున్ బొనరించి — తండ్రిగని నాన్నా! జాగుగావింప కి
ష్టే నీమంబున పూజివేయవలె. నింటిం గూర్చి పోఁ జెల్లొగి. 148

ఉ. ముద్దులకూతు వాక్కులకు మోదముపెంది బెహరి. భక్తికిన్
హృదులులేక— సత్యవిభు నర్చనఁజేసి ప్రిసాద మూని ఆ
పెద్దలదీవనల్ గొనుచు ప్రితులఁజేసి సుబంధుకోటి నిం
కెద్దియ లోటులేక— నిరు లింటను నాట్యములాడుచుండగ 149

గీ. వర్తకుఁడు ప్రతిపూర్ణిమా పర్వదినము
లందు సంక్రాంతితులందు సత్యార్చనంబు
నలుపుచు కళావతీభాగ్యసమితిగనుచు
నిహ పర సుఖంబు లందె - లక్ష్మీకు కరుణ.

150

—: గ ద్య ము:—

ఇది శ్రీ శతమర్షణనగోత్ర పవిత్ర వోలేటి వంశోద్భవ
రామనాథశాస్త్రి ప్రణీతంబైన స్కాందపురాణాంక
ర్గతమైన రేవాఖండమ్మందలి సత్యనారాయణ
ప్రళకథలోని చతుర్థాశ్వాసము సంపూర్ణము.

శ్రీ సత్యనారాయణాయనమః

శ్రీ సత్యనారాయణ వ్రత కథ

పంచమాశ్వాసము.

కం. కోరికప్పటైను వివగా

వేరొక కథ సత్యుఁ గూర్చి వివరింపఁగదే;

కూరిమి మీఱఁగ మాకున్

మూరిజనచకోరచంద్రాః సూతమునీంద్రాః,

151

ద్విపద- అని పల్కు- శౌనకాద్యతివరేణ్యులకు

వినిపింపఁ దొడఁగె సంప్రీతి సూతుండు,

152

ఆ, తొల్లి ధరణినేలు తుంగద్వజుండను

మహావిభుండు - వేట మనసు తవిలి

వనముకేగి వివిధ వన్యమృగంబుల

సంహరించి అలసి శాంతికొఱకు,

153

చం. అతఁ డొక వృక్షమూలమున కాదటఁజేరి కసుంగొనెన్ రమా

వతి హరి సత్యవల్లభుని భక్తిఁదలిర్పఁగఁ గొల్చు గొల్లలన్

వృత మిటు లేల చేతు రని ఘక్కున నవ్వచు గర్వచిత్తుడై

నటు లిడఁ దయ్యె దేవునకు నాయకమత్తత మేను నిండగన్. 154

గీ. తనకు గొల్లలిచ్చిన ప్రసాదమ్ముచూచి

గొల్లలట. సత్యప్రకమట, కొనఁగవలె ప్ర

సాదమట. చీ, గృహింపఁగా రాదటంచు

హేళన మొనర్చినాడు మహావిభుండు,

155

ఆ. భూ విభుఁడు వసాదమును నింపఁజేయుట

వలన యింటగల సిరులు నశించె

పుత్రశతము హూన్యమున్గొని - ఇయ్యది

ఎఱిగి దైవమ యయే యటంచు.

156

ఉ. గోపగజంబుఁజేరి వగతో నరవల్లభుఁ డిట్లు పల్కె నే
కోపముఁజెంది మీరిడిన గొప్పవసాదము తిక్కరింప వి
క్షేమువంటి మాకులము శ్రీరా నశించిన విష్ణుభక్తితో
శ్రీరాతిపూజ సేసినను క్షేమములు మొనరింపుడియనెన్.

157

గీ. రాజువ్యాతోగూడి శ్రీరమణుపూజ
సలిపియు వసాదముంగొన సకలవిభవ
ములు లభించి పంక్త్యన మోక్షమబ్బె
తేలికవ్రతంబు దీనసిద్ధించునన్ని.

158

కం. ఈకథ వినిన పఠించిన
చేకొని వ్రతమాచరింప క్షితిజనములకున్
శ్రీకరమగు - కులవృద్ధియు
ప్రాకట యశము లభించు భగవత్కరుణకా.

పీ. కటికద్యద్బుధుఁడు కావింపఁగా దీని
సకల భాగ్యములు వానికి లభించు
బంధింపబడి కష్టపడువారు సత్యదే
వుని వ్రతంపంగ విముక్తిగలుగు
భయవిహ్వలారు సత్యవ్రత మొనరించిన
బయటపడుదురు తద్భయమునుండి
ప్రజకెల్లరకు మనోరథ సిద్ధియగును శ్రీ
సత్యనాయకుని పూజలు బొసరన్

గీ. అంత్యకాలమునందు మోక్షార్థులగుట
కిందు సందియ మదిలేదు — హితముతోడ
మీకుఁ దెల్పితి నిది వైభవాకరంబు
కలియుగాన విశేషసత్పులముగలది. 160

గీ. కలుగును విముక్తి మోక్షములనుండి
మనుజులీవ్రత మొనరింప వహితపూజ
జన్మరాహిత్యమునకు శ్రీ సత్యసేవ
ప్రజలపాలిటి కరయ శీరామరక్ష. 161

గీ. సత్యదేవుఁ డీశ్వరుఁడును సత్యవిభుఁడు
సత్యనారాయణుండను సంజ్ఞలొప్పి
వెలయ పలురూపములుదాల్చి కలియుగాన
పూనె సత్యవ్రతసురూపమును కడంక. 162

అ. శౌనకాది మౌనిసంఘమ్ము తిరికించి
సూతుఁడిట్లుసర్కె పీఠితోడ
రామనాథశాస్త్రి ప్రదితసద్భక్తితో
సంతరించె దీని సత్యకరుణ. 163

శ్రీ సత్యనారాయణార్పితమస్తు

సింహావలోకనము

భారతీయజాతి సాధారోహణమునకు తీర్చిదిద్దసోపానములు - జ్ఞానము, భక్తి, కర్మ, కర్మాచరణమున వ్రతదానముల కత్యంతప్రాధాన్యము గలదు. హిందువుల కాచరణీయములైన వ్రతములలో శ్రీ సత్యనారాయణవ్రతము మిక్కిలి ప్రచారములో నున్నది. ఈవ్రత ప్రభావముకూడా అస్తిక మహాశయులకు ప్రత్యక్షసాక్ష్యమై అలరారుచున్నది. ఇది స్కాందపురాణాంతర్గత రేవాఖండములోని అయిదు అధ్యాయములుగల ఈవ్రతకథను నిర్వచనముగా సహజమృదుమధుర శైలిలో ప్రబంధరూపమున ఆంధ్రములోనికి శ్రీ రామనాథ శాస్త్రిచే అనువదింపబడినది.

స్కాందపురాణమును సంపూర్ణముగా తెనిగించుట కీకవించుదురు పూనుకొన్నాడు. తదంతర్గతమైన కార్తిక మహాత్యము రచనను నేను స్థాలీపులాకముగా చూచితిని. ఇది మూలమునకు స్వేచ్ఛానువాదమై, పాఠకులకు హృదయామోదమై, భక్తులమనోరథసిద్ధికి భాగ్యసంపాదమై, మంజులధ్వనినినాదమై, భగవత్ ప్రసాదమై యొప్పుచున్నది.

గంధముద్రణోపములు కొన్ని దొర్లినవి. పాఠకులు పండితులు సవరించుకొని పరింపఁ బ్రార్థితులని కవి మనవి.

